

Recenzowała
prof. dr hab. ELŻBIETA SKRZYPEK

Redakcja tekstu i korekta
PIOTR CYREK

Opracowanie techniczne, łamanie i projekt okładki
PIOTR KOCZĄB

Korekta techniczna
EWA KUC

Publikacja została dofinansowana ze środków przyznanych
Instytutowi Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Rzeszowskiego
w ramach dotacji na utrzymanie potencjału badawczego

© Copyright by
Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego
Rzeszów 2020

ISBN 978-83-7996-781-0

1733

WYDAWNICTWO UNIwersYTETU RZESZOWSKIEGO
35-959 Rzeszów, ul. prof. S. Pigonia 6, tel. 17 872 13 69, tel./faks 17 872 14 26
e-mail: wydaw@ur.edu.pl; <http://wydawnictwo.ur.edu.pl>
wydanie I, format B5, ark. wyd. 12,75 ark. druk. 14, zlec. red. 135/2019

Druk i oprawa: Drukarnia Uniwersytetu Rzeszowskiego

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Rozdział I	
Asymetria i ograniczona wiarygodność informacji oraz ich implikacje ekonomiczne dla przedsiębiorstw i gospodarki (<i>Alina Szewc-Rogalska</i>)	15
1. Wprowadzenie.....	15
2. Źródła i uwarunkowania asymetrii informacyjnej w relacjach gospodarczych ..	16
3. Pokusa nadużycia jako negatywne zjawisko towarzyszące asymetrii informacji	18
4. Źródła i przejawy ograniczonej wiarygodności informacji ekonomicznych ...	20
5. Ekonomiczne konsekwencje asymetrii i ograniczonej wiarygodności informacji	22
6. Rola instytucji w ekonomicznej interpretacji procesów gospodarczych i ograniczaniu negatywnych zjawisk w dziedzinie informacji	24
7. Zakończenie	26
Rozdział II	
Kluczowe czynniki determinujące jakość informacji zawartych w sprawozdaniach finansowych (<i>Marek Wąsacz</i>)	30
1. Wprowadzenie	30
2. Podstawy prawne przygotowywania sprawozdania finansowego	31
3. Oczekiwania adresatów sprawozdań finansowych	32
4. Kontrola poprawności sporządzenia sprawozdań finansowych	34
5. Nierzetelne przedstawianie informacji finansowych w sprawozdaniach	35
6. Etyka zawodu księgowego oraz rozwój kompetencji księgowych jako gwarant właściwego prezentowania informacji	40
7. Zakończenie	41
Rozdział III	
Warunki implementacji informacji i wiedzy w procesie budowania przewagi konkurencyjnej gospodarki i przedsiębiorstw (<i>Lidia Kaliszczak, Jadwiga Pawłowska-Mielech</i>)	44
1. Wprowadzenie	44
2. Istota konkurencyjności gospodarki i przedsiębiorstw	45
3. Przesłanki i stan rozwoju gospodarki opartej na wiedzy w Polsce	47
4. Rola informacji a stan rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce	50

5. Wykorzystanie technologii ICT jako narzędzi transferu informacji i wiedzy w polskich przedsiębiorstwach	52
6. Zakończenie	54

Rozdział IV

Informacja i wiedza jako strategiczne determinanty procesów integracyjnych przedsiębiorstw (na przykładzie podmiotów przemysłu spożywczego) (<i>Roman Chorób</i>)	57
1. Wprowadzenie	57
2. Znaczenie informacji i wiedzy w działalności organizacji	59
3. Wiedza, kwalifikacje i marketing w działaniach innowacyjnych	60
4. Działania innowacyjne i procesy integracyjne a wybrane zmienne podmiotów przemysłu spożywczego	62
5. Zakończenie	65

Rozdział V

Sektorowe zróżnicowanie poziomu cyfryzacji przedsiębiorstw w Polsce (<i>Maria Sarama</i>)	68
1. Wprowadzenie	68
2. Dane empiryczne i metodyka pomiaru stopnia cyfryzacji	69
3. Cyfryzacja i jej wpływ na działalność przedsiębiorstw	71
4. Intensywność korzystania z technologii cyfrowych przez przedsiębiorstwa w Polsce i w krajach UE-28	73
5. Poziom cyfryzacji przedsiębiorstw w Polsce	79
6. Zakończenie	81

Rozdział VI

Zmiany w poziomie wykorzystania technologii ICT przez przedsiębiorstwa w Polsce – ujęcie regionalne (<i>Jolanta Wojnar</i>)	83
1. Wprowadzenie	83
2. Materiał empiryczny i metodyka badań regionalnego zróżnicowania wykorzystania technologii ICT	85
3. Wykorzystanie ICT przez przedsiębiorstwa w Polsce na tle krajów Unii Europejskiej	87
4. Wykorzystanie ICT przez przedsiębiorstwa w Polsce w układzie wojewódzkim ..	94
5. Zakończenie	98

Rozdział VII

Wpływ nowoczesnych technologii ICT na poziom wzrostu gospodarczego w Polsce (<i>Beata Kasprzyk</i>)	102
1. Wprowadzenie	102
2. Teorie wzrostu gospodarczego	104
3. Poziom i dynamika PKB w Polsce oraz innowacyjność i nakłady na działalność badawczo-rozwojową	106

4. Stopień wykorzystania ICT przez przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe w Polsce	111
5. Zależności pomiędzy PKB, nakładami na B+R a wykorzystaniem technologii ICT	113
6. Zakończenie	117

Rozdział VIII

Bankowość internetowa i mobilna w Polsce na tle krajów Unii Europejskiej (<i>Beata Kasprzyk</i>)	119
1. Wprowadzenie.....	119
2. Rola bankowości elektronicznej oraz internetowej	120
3. Aktualny rynek bankowości internetowej i mobilnej w Polsce.....	121
4. Płatności bezgotówkowe w Polsce i UE – zmiany i prognozy	124
5. Relacje pomiędzy transakcjami e-bankowości a poziomem PKB i użytkowaniem Internetu.....	128
6. Zakończenie	130

Rozdział IX

Perspektywy rozwoju kryptowalut opartych na technologii blockchain (na przykładzie Bitcoina) (<i>Paweł Zawora, Zuzanna Pocheć</i>)	133
1. Wprowadzenie	133
2. Geneza i funkcjonowanie Bitcoina	134
3. Perspektywy rozwoju kryptowalut	137
4. Rola technologii blockchain w rozwoju systemów płatniczych	139
5. Zakończenie	141

Rozdział X

Wyzwania i kierunki rozwoju outsourcingu systemów informatycznych (<i>Paweł Szura</i>)	144
1. Wprowadzenie	144
2. Poziom zatrudnienia specjalistów ICT przez przedsiębiorstwa o różnej wielkości	145
3. Korzyści i zagrożenia wynikające z outsourcingu usług informatycznych	146
4. Przetwarzanie w chmurze jako forma outsourcingu	148
5. Skala i tendencje zmian zjawiska outsourcingu w świetle danych statystyki publicznej	155
6. Skala i tendencje w zakresie korzystania z usług w formie chmury internetowej w świetle danych statystycznych	158
7. Zakończenie	161

Rozdział XI

Zagrożenia związane z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych w administracji publicznej – wybrane aspekty (<i>Małgorzata Stec</i>)	164
1. Wprowadzenie	164
2. Informatyzacja administracji publicznej w Polsce	165

3. Zagrożenia dla danych zgromadzonych w systemach informatycznych administracji publicznej	166
4. Metodyka badań zagrożeń wynikających z wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w administracji publicznej	169
5. Najważniejsze zagrożenia związane z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych w wybranych jednostkach samorządu terytorialnego	171
6. Zakończenie	178

Rozdział XII

Bezpieczeństwo systemów informatycznych instytucji edukacyjnych (na przykładzie procesu udostępniania treści egzaminacyjnych) (<i>Ryszard Hall</i>)	182
1. Wprowadzenie	182
2. Strategie bezpieczeństwa systemów informatycznych	183
3. Przesłanki budowy kontekstowych funkcjonalności trybów pracy aplikacji egzaminacyjnej	186
4. Implementacja mechanizmów kontroli dostarczanych treści	188
5. Podstawowe funkcjonalności aplikacji	194
6. Zakończenie	198
Podsumowanie	201
Bibliografia	205
Summary	221

WSTĘP

Informacja i wiedza należą do strategicznych zasobów, a umiejętne zarządzanie nimi jest kluczowym czynnikiem budowania przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw i gospodarki. Od kompletności, wiarygodności i jakości dostępnej czy pozyskanej informacji zależy poziom rozwoju poszczególnych podmiotów, gospodarki i społeczeństwa. Informacja złej jakości jest bezużyteczna, a nawet szkodliwa społecznie i przyczynia się do generowania zbędnych kosztów ekonomicznych. Jest to szczególnie istotny problem, zwłaszcza z uwagi na to, że informacja ma kluczowe znaczenie w procesie podejmowania wszelkich decyzji, zarówno przez poszczególne osoby i gospodarstwa domowe, jak i na poziomie gospodarki, systemu finansowego i państwa.

Powszechnym zjawiskiem w relacjach społecznych i gospodarczych jest występowanie asymetrii informacji, czyli niejednakowy do niej dostęp przez poszczególne strony tych relacji. Posiadanie przewagi informacyjnej przez niektóre strony tych relacji staje się dla nich źródłem władzy i często prowadzi do tzw. pokusy nadużycia. Istotnym problemem jest również szybkie starzenie się informacji i wiedzy ze względu na dużą niestabilność otoczenia. Jednocześnie niekompletna lub zniekształcona informacja stymuluje coraz większą niepewność w gospodarce i społeczeństwie. To z kolei przekłada się na spadek zaufania między uczestnikami życia gospodarczego i społecznego.

Narastający kryzys zaufania powoduje, że współczesna gospodarka oparta na informacji i wiedzy stoi w obliczu licznych wyzwań i zagrożeń. Nadal aktualnym i kluczowym problemem jest ograniczona wiarygodność i kompletność informacji oraz zagrożenie ich bezpieczeństwa w systemach informatycznych różnych podmiotów i instytucji.

Bardzo istotną rolę w procesie implementacji informacji i wiedzy odgrywają nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT). Dynamiczny ich rozwój przekłada się na szybszy dostęp do informacji, a postępująca cyfryzacja stwarza nowe możliwości w zakresie zdobywania przewagi konkurencyjnej. Jednakże jednym z ważnych problemów są duże dysproporcje w transformacji cyfrowej poszczególnych przedsiębiorstw, gospodarstw domowych, regionów czy sektorów gospodarki polskiej, zwłaszcza na tle